

M. H. MUZIKUM KÖRNYVTÁRA
Nagyvárad
Helyettesítő
Helyettesítő

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványok ára:
Egyszeri... 10 k.
Havonta... 4 k.
Egy év... 40 k.
Havonta... 4 k.
Világos postán külföldre:
Egyszeri... 20 k.
Havonta... 6 k.

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a délutáni órákban.
Kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.
A kiadványok árát a kiadványok megvásárlásánál vagy megrendelésénél kell megfizetni.
Előfizetők és hirdetőik a kiadványokhoz tartozó díjakért felelősek.
Egy év... 40 k.

NAGYVÁRAD, decz.

Uj év. uj lélek.

Faj politikára van szükségünk.
San phrase!

Mindig fűlig voltunk a hazafias politizálásba, de ami ennek lelket ad, faji együtt érzés nem volt bennünk soha. Innen van az, hogy ezred éven át megtudtuk védeni hazánk határait s innét, hogy e biztos határok közé mindenféle kóbor náció besurrant s élt úgy, ahogy jól esett neki. Mi pedig nem bántuk.

Egy tengerszem elvesztése nagyobb nemzeti felháborodást csinál ma is, mint a magyar kereskedelem hiánya, a magyar ipar pusztulása, a magyar közép osztály elzüllése, a magyar nép kivándorlása.

Pedig ha a faj pusztul, mint a gyümölcsnek a bele, lassankint csak a héj marad meg a házából, a határ, belül teli féreggel.

Ellenségeink kint is, bent is faji harcot vivnak ellenünk.

Nem a határainkat zavarják, hanem életünkre törnek. Magyar hivatalos átiratokat gunyos szóval küldenek vissza, magyar megrendeléseket elutasítanak s a magyar fajt lenézik, kulturánkat tagadják, jogainkat nemzetiségi privilégiumnak tartják, melyet adnak, vissza vesznek, magyaráznak tetszés szerint.

Nincs magyar politikánk kulturális téren.

Igen sok hely van Erdélyben, hol semmitféle iskola nincsen. Nos, a kormány elállamosított igen sok iskolát alföldi magyar községekben, de az oláhság között abból a híres millennáris 1000 iskolából hányat állított fel?

A felekezetek lelkészeitől kívánják a magyar nyelv feltétlen tudását? sőt a magyar honos ágot legalább.

Jogi téren van-e különbség a magyarul tudó vagy nem tudó között, legalább a választói jognál?

Kereskedelem, vállalkozásoknál részesül-e előnyben a magyar faj, legalább az állami rendelete sél?

Fajunk ős termelő. Az adórendszer védi-e őket? Nem minden teher éppen fajunk gerinczén a földbirtokos osztályon van, míg az idegen spekuláció adómentes a börzén? Maholnap csak annak lehet haszonnal birtoka, aki börze spekulán, mert amit nyom rajta az adó, azt bőven visszakapja a börzei adómentességben.

Peres eljárásnál, büntető kodexünkben törődtek-e a kodifikátorok népünk jellemével s érdekével. Hogy büntetnek egy csirke lopást s hogyan egy sikkasztást, hogyan egy verekedést, hogyan egy hamis bukást, hogyan egy tilos vadászatot hogyan egy uzorát? Törvényeink a mi fajunk szelleméből nőttek ki mind 48-ig?

Ujév jön, jó kívánatokkal állnak egymás elé az emberek s a pártok. Csak olyan faj pusztító szalmacséplés lesz az ujév is, ha a régi politikát folytatjuk,

olyan semmit érők a pártok, mint eddig ha a régi programot dogmának tekintik.

Faj politikát kell kezdeni. Kezdeni a tizenkettedik órában, mert első sorban nekünk van jogunk itt élni, másnak, csak amennyire mellettünk mód jut.

Boldog ujévet s boldogító új rendszert az új évben.

Tisza István miniszterelnök köszönete.

Bács-Bodrogvármegye közönsége feliratilag üdvözölte Tisza István grófit miniszterelnökké történt kinevezését alkalmából. A miniszterelnök a következő leiratban köszönte meg az üdvözlést: »Fogadják őszinte köszönetemet ama megleghangú üdvözlő feliratért, amelyet miniszterelnökké történt legkegyelmesebb kinevezésem alkalmából intéztek hozzám. Nehéz és válságos időkben vállaltam magamra az ország ügyeinek intézését és kettősen érzem így annak szükségét, hogy az ország illetékes tényezőinek támogatásában részesülök. Különös örömmel, meglegedéssel veszem azért abbeli kijelentésüket, hogy egész buzgalommal és odaadással szándékoznak támogatni, mert a kormány élén kifejtendő működésem sikerének biztosítékául szolgál ez nekem.«

A névmagyarosítás megkönnyítése.

A statisztika örvendetes tanuságot tesz róla, hogy a névmagyarosítások száma évről-évre erősen növekszik. Ha a magyarosodás ezen a téren is nem ölt még nagyobb arányo-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Az aranyparaszt.

Irta: Gottler Lajos

I.

Az egész vármegyében sokat beszéltek akkoriban róla, hogy milyen nagy szerencse érte az öreg Joób Abrist, amikor megnyerte a híres családi pórt, amelyet még nagyapja kezdett a bálnai Joóbok ellen.

Kerek tizezer hold földért érdemes volt perelni, hogy a családi kastélyt és a pompás berendezést ne is említsem. Joób Abris azért megmaradt annak, aki addig volt. Becsületes »kékbeli« magyar, csizmában, mándliban, kurtaszáru pipával. A nagy gazdagság nem szédítette el. Pedig állt vagy négy millió koronáig. Még csak de sem huzdolkodott a kastélyba, ott

maradt a falu végén, az anyjakkal együtt, abban az alacsony, tornáczos házban, melynek ablakiból sárga violák illatoztak. Ezek a virágok képezték a nagyszony összes fényűzését.

Mikor az öreg Joóbnak egyre gratuláltak a megyebeli urak a szerencséjéhez, ritka fl-gmával fogta agyarára a pipaszárat s bozontos bajusza alól csak annyit mondott, hogy:

— Hát hiszen, őcsém uram, eddig se hal-tunk éhen, ezután se fogunk. En ezután is csak megmaradok parasztnak, a fiamat ugyanis neveltetem.

Mert, hogy a Sándor gyerek kitanulta Magyar Óvárót a gazdasági akadémiát. Az ő életében sem történt nagy változás, legfőjebb több gondja és vesződsége volt a rengeteg birtokkal. Az igaz, hogy a megyegyűlésekre ezután négy lóval járt. A vármegye gentry urai, akik egyszerre mind letegezték, bevezették az uri kaszinóba országos vásárok, meg megyegyűlések alkalmával s iparkodtak elnyerői a pénzét.

Csak hogy nem igen bírtak vele, mert Sándornak még a játékban is veszett szerencséje volt. No, mert az asszonyok régen bolondulnak azért a napégett, erős, fekete magyarért.

De azért az ő zsimborái maguk közt csak ugy hívták, hogy az »aranyparaszt.«

Az öregeknek minden vágyuk az volt, hogy a fiut megházasítsák. S minthogy a vidéken nem igen volt hozzávaló szerencse, úgy történt, hogy Joób Sándor, a képviselőjük, Gereváry Kálmán rábeszélésére elhatározta, hogy a telet a fővárosban tölti.

II.

Az aranyparaszt egyszerre központja lett a fővárosi legjobb társaságoknak. A leányos mamák, akik titokban sóhajtoztak utána, nyilvánosan csak annyit ósmertek el róla, hogy érdekes ember.

A bálók, piknik, zsurok, hangversenyek,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszűnteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenkinti é. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

kat, úgy ennek okait kétségkívül abban kell keresnünk, hogy sok embernek, aki pedig szívesen venne föl magyar nevet, vagy ideje, vagy akarata nincs, hogy megszerezze a kellő okiratokat.

Különösen az erkölcsi bizonyítvány, meg az illetőségi bizonyítvány beszerzése jár nagyon sok esetben nem csekély fáradsággal és uti-költséggel.

A kormány úgy látszik, tudatában van annak, hogy éppen ez a két okirat: az erkölcsi és illetőségi bizonyítvány gyakorta nagy bajjal jár a félre nézve és hogy a névmagyarosítások fokozódásának utjából a lehetőség szerint elhárítsa az akadályokat. *Selley* Sándor belügyminiszeri tanácsos ugyanis úgy végeztet, hogy a névmagyarosítási kérvényekhez ezentúl nem kell okvetlenül erkölcsi és illetőségi bizonyítványt csatolni, hanem elegendő, ha az a hatóság, melynek útján a kérvényező fölterjeszti folyamodását a miniszterhez, megállapítja, hogy azok az adatok, melyeket a kérvényező erkölcsi előlétele és illetősége dolgában előad, megfelelnek a valóságnak.

Sylveszter-éji álom.

(D. A.) Az utolsó decemberi alkonyaton, itt a műhely szegletében, amint éppen a napi robotra készülődöm, egyszerre kívülről a ködös nedves levegőn áthullámszik a siró, sirató harangszó. Ugy bűg páraszosan, mint a vezeklő imádsága... mintha halálharang, haldokló ágyához hívna. A krónikáról robotos toll tévován hever kezemben, s úgy rémlik egy öreg anyó vívódik előttem a halállal Ráismerek. O az: a haldokló 1903-ik számú leánya az örökbe futó időnek. S én az életének hűséges bizalmasa, a ki nap-nap után egész életét lázasan figyeltem, aki ismerem kis és nagy csinyjeit egy a mint előttem történtek, vagy a híreket hordta előm a táviró, — most megilletődve figyelem a haldokló anyóka lelkét.

Látom, a mint lázasan kergetőznek emlékében a mult világeseményei. O, a ki az egész föld golyót lakta, számot ad halálos ágyán mindenről!

Eletének két szomorú és megrázó eseménye foglalkoztatja legtovább. Elete delén az egész világot beárnyékozó gyászt borított az Örök városra. A Vatikán szent életű aggastyánját elaltatta mindörökre. XIII. Leó pápát egy világ fájdalma kíséri sirjába, kápolnába örök pihenőre.

Egy pillanat s a Vatikán csarnokaiban új képen tűnődik a haldokló. A Megváltó új helytartója vonul be Rómába. X. Pius a megbékítő megvizsgáló szeretet nevében jön s a pápai tiarának új fényt, új ragyogást ad a velencei patriarcza jószágos lelke.

A római világeseményektől aztán visszatekint a haldokló anyóka ifjúsága eseményeire. Szinte remegve összeborzad attól a véres király tragédiától, melylyel élete negyedik havában a borzalom ámulatába ejti a világot. Ugy látszik, szeczesziós idegei visszaretentek a vérengző háboruktól, de a vért, mint nagyanyái áhitotta, s valami szenzációs eredeti gyilkolást eszelt ki. A Balkán forrongó közhangulata éppen alkalmas e szörnyű eredetiségű szenzációra. A belgrádi konak egy hétre a világ érdeklődésének központja lesz. A világszjtó hasábjain Sándor király tragédiáját róják világszerte.

E nagy világra szóló szenzációkon kívül, a vajudó, lappangó forradalom szenzációkban szegény, de csendesen az egész társadalmat átalakító munkája foglalta le ez év életét. A haldokló anyóka nem a háborúk daemonája volt, hiszen alig-alig rendezett kisebb színpadi csatározásokat Venezuelában, Marokkóban, meg a szomszéd Balkánon, de kiélelgette a nagy érdekek ellentéteket a fajok és nemzetek között. Távol Keleten Manduriában már lappang az üszkös parázs s csak egy felszökkenő szikra késik még, hogy lángra lobbanjon a nagy világháború.

De ha nem is vívtak a mult évben a kort megbélyegző véres háborukat, annyival szegény-

letesebb harc indult Franciaországban a haldoklás jelszavával az egyház ellen.

E harc szomorú képsorozatán a haldokló anyóka is megdöbbenve eltűnődik. Sápadt apácákat, védtelen leányait a szeretetnek, a kik a haldokló pestis beteg ágyától sem riadtak el, *Combes* ur szuronyos zsoldosaival üldözteti ki hajlékukból. E fanatikus gyűlöletből származó üldöztetést az egész józan világ felháborodással fogadta s *Deschanel* Pál a francia kamara volt elnökének hatalmas beszéde megindította az ellenakciók, küzdelemre hívta a keresztény elemet a szocializmus ellen. A kereszt és a vörös lobogó küzdelme tehát előtérbe szökött a mult évben s a kereszt diadalmas mérközése napjaink csendes vértelen tusája.

A vörös lobogó fanatikusaik különben harcra hívják az egész társadalmat s a harc egyik eseménye a szocialisták tömeges bevonulása a német parlamentbe.

A germán-szláv érdekellentétnek ha még nem is kívántak véráldozatot, de a nagy mérközés elodázását mérhetetlen milliók árán kellett megvásárolnunk. Nemcsak az állig fegyverkezett nagyhatalmak hadseregei emésztették e mesés összegeket, hanem azok a pazarló fejedelemi látogatások, melyekből bőségesen kijutott a mult esztendőnek.

Anglia és *Oroszország* világhatalomért való versengését örökségképen hagyja ránk 1903.

De már belenyulik az éjszakába az este. A haldokló anyókanak ereje fogytán, nem sok ideje van a tűnődésre. Sietve váltakoznak hát a képek. A hercegnők szerelmi botrányai. Krupp halálba üldözése a szocialisták rágal-mával. Kissenev, Salisbury, Sagasta és Herbert Spencer halála. Az evolucio nagy hirdetője is pihenni tért. Érdekes, hogy az örök életűnek hirdett sintetikus filozófia rendszerét maguk a tanítványok már a mester halálakor bontogatni kezdik. Hát a keresztitörő kalapács alig elkészült, már is korhadni kezd?...

A sok halott között csodálatos, csak a halva született obstrukció él.

* korcsolyapartik egymást érték. Jóbb Sándor ott volt mindenütt. Délceleg alakján megfeszült a frakk s egészséges, barnapiros arcával, melyet a napsugár aranyozott be zománczszal, szinte kivált a racsosló gavalérok közül.

O pedig jól érezte magát mindenütt, de különösen nem foglalkozott senkivel. Jóakarói eleintén nagyon házasították volna, később aztán, látva, hogy nem bírnak vele, magára hagyták.

Csak annyit mondtak, hogy: még eddig nem akadt rá az »igazi«-ra.

Nohát, egyszer aztán rákadt!

Az operában premiére volt. Előadás előtt Jóbb Sándor ott álldogált az oszlopcsarnokban s nézte az egymás után érkező fogatokat. Egyszer csak nagyon rajta felejtette valakin a szemét.

Pompás, czimeres hintóból, fehér arcú, magas, karcsú lány szállott ki. Sötét szemével egykedvűen nézett végig a tömegen, mely kíváncsian tolongott a kocsik körül.

A lány nem látszott észrevenni senkit, a

mint atyja karján végighaladt az előcsarnokon. Uszályos, csipkés, fehér ruha omlott végig fedelmi alakján s valami bódító, édes exquisit-illat szállt utána a levegőben.

Sándor kerekre nyílt szemekkel, mohó vágygylal nézett utána. Orrlyukai kitágulva, megremegtek a kéjtől, melyet az illat behatása alatt érzett.

Hátulról a vállára ütött valaki. Gerevály Kálmán volt, a képviselő.

— Kár lesz olyan nagyon megnézni azt a leányt, Sándor! Abba a kocsiba ugyan föl nem vesznek, de azért utána szaladhatsz, ha kedved tartja.

Sándor bosszusan nézett rá.

— Csak nem valami főhercegnő tán?

— Az nem — felelt flegmával Gerevály — hanem grófi Borusházy Mária, a milliomos Ruiche hercegnő leánya.

— Szeretném, ha bemutatna neki valaki.

— Kérlek, ezt a szívesseget megtehetem neked.

— Nagyon megköszönöm neked.

Karöltve mentek be az Operába. Sándor egész este le nem vette szemét ő grófnőről, aki egy földszinti páholyban ült az édesapjával. — Ez a fiu meg van örülve — mormogta a képviselő, mikor előadás után karöltve jöttek ki az operából és Sándor egyetlen kérdésére sem felelt.

III.

A bemutatás megtörtént.

Amikor Sándor és Gerevály lejöttek a grófi palota lépcsőjén és a portás bezárta utánuk a kaput, Sándor úgy érezte, mintha a menyország kapuja záródott volna be a háta mögött, ahonnan őt most kitaszították...

Pedig a főrangú hölgyek szívesen fogadták és megigérték közreműködésüket a jótékony-célú mulatságon. Borusházyné elvállalta a lady szerepét s Mártha grófnő is megígérte, hogy résztvesz a bazarban, mint elárúsító hölgy.

Kezet nyújtott Sándornak, amikor távoztak és rámosolygott, mialatt az ifju reszkette

TELEFON 525.

TELEFON 525.

Első nagyváradai bádigos iparosok
Villany- és légszeszvilágítási
felszerelési vállalata

Fő-utca, Bazár-épület. (Sínház oldalon).

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, miszerint a legjutányosabb árak mellett elvállalunk

szellőztetési berendezéseket

a legnagyobb pontosság és jótállás mellett. Ugyazintén minden igényeknek megfelelő és különböző alaku **villany- és légszesz-csillárokat, ivlámpákat, világító testeket** és ipari csölokra alkalmas **elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési cikkeket** raktáron tartunk és szállítunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszközölünk.

A baskló anyóka mosolyog s mindent megemésztő fogai csillognak felém s fázósan kabátomba burkolózva ki sietek az éjszakába.

A fagyos fehér úton meszre a villamos vörös fénykévék felől egy aranyzóke gyermek integet . . . jer-jer, én vagyok az új esztendő . . .

Vasárnapi munkaszünet a városnál.

Az állam gondoskodik arról, bár nem eléggé hatályosan és igazságosan, hogy az ipar és kereskedelem terén foglalkozóknak legyen hetenként egyszer a munkaszünetük, amikor a munkát a szórakozással, pihenéssel válthatják fel. Ez is egyik ága azoknak az üdvös reformoknak, amelyekkel az állam a szociális bajokat megoldani igyekszik.

Hogy mennyire hat közre ez a kétségtelenül fontos intézkedés a munkás kérdés megoldásának sikerére alig szorul bővebb indokolásra. Gondolkozásra ad azonban okot s legalább is különös, hogy az állam jóakarata tovább nem terjed s nem gond skodik arról, hogy az u. n. fehér rabszolgák: az állami és törvényhatósági tisztviselők is legalább hetenként egy napra felszabaduljanak a robotmunka alól.

Aki ösmeri az irodai munka fárasztó nehézségét, méltányolni tudja a tisztviselők azon régi óhajtását, hogy valami módon rájuk is kiterjesztessék a munkaszünetet.

Az állam maga még nem tett semmit e tekintetben a saját tisztviselőivel szemben, de hiszen az állam a legjobban kihasználja a tisztviselők munkaerejét. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a kormányhatalom nem áll útjában annak, hogy a törvényhatóságok ez irányú jóindulatát érvényesíthessék tisztviselőiknek érdekében addig is, míg ő részárja magát, hogy a saját tisztviselőinek helyzetét könnyít.

Közvetlen közelünkben a példa.

Biharvármegye tisztviselői már pár év óta élvezik a vasárnapi munkaszünet előnyeit anélkül, hogy a közigazgatás menete ezáltal csorbult volna szenvedne.

Mi áll útjában, hogy ezt a kedvezményt Nagyvárad város tisztviselői is megkapják?

Azon gondolkoznak, hogy a hivatalos órákat a délelőttre szorítsák, pedig ez a város közigazgatásában kivétel, mert merőben összeütközik a közönség érdekeivel a sürü

személyes érintkezés s különösen a rendkívüli sok bizottsági ülések miatt.

Az azonban minden nehézség nélkül keresztül vihető, hogy a vasárnapi munkaszünetet a városi hivataloknál is érvénybe léptessék, természetesen a legszűkebbre vont inspekciós rendszerrel.

Ezáltal a munkakedv bizonyára emelkednék s a tisztviselők erkölcsi érteke is fokozva lenne, mert a mai meglazult vallási buzgóság daczára is igaz marad az a figyelmeztető intés: a betedik napot szenteld meg!

Nem kell messzire mennünk azon kézen fekvő igazság keresésében sem, hogy a vasárnapi pár órai hivatalos munka ugy is nagyrésztben illusziós, s majdnem csak éppen a hivatalos helyiségben való tartózkodásra szorítkozik. Így van ez a városi hivataloknál is.

Nagyvárad város mai polgárnagyját ismerjük. Jól tudjuk, hogy készséggel ragad meg minden olyan eszmét, amely szép és nemes. Legmúltabb volna hozzá, hogy e tekintetben is ő tegye meg a kezdeményező lépést.

Ez igazán nemes és elismerésre méltó mozanata volna az új székházban tervezett reformoknak.

UJDONSÁGOK.

U j é v.

Irtá: Christoné-Dus Ilona.

Elmerült hát ismét egy hosszú évünk
A mulandóságnak örök tengerébe.
Mennyi csalódás, bú, tört remény vésődött
Az időnek nagy, avult kerekére.
Hány szív szakadt meg a bánat sulya alatt,
Hány lelket ölt meg vad, gyilkos szenvedély.
Feledve minden. Egy újabb év derült ránk.
Es mintha mondaná: Ne csüggedj, remélj!
— Nézd a sugár tölgyet, melyet villám sújtott.
Koronáját veszté pillanat alatt.
Bár halva már a törzs, de él még gyökere.
Gyökérből holt fának új hajtása fakadt.
— Vagy a pelyhes fészket, melyből kis lakója
Dalva száll a légbe, hogy megtérjen újra.
Szárnyaszege hull le, nem dobog kis szíve.
Csicseregő fiai árván kelnek utra.
— Elhervad a rózsza zöld leveles ágán
Máris másik üde bimbó feslik rajta.
Egy virág ha lehull, újabb nő helyébe.
De ékét elveszni élő törzs nem hagyja.
. . . Hideg bantok alatt pihen már az ő év.
Tele hintve sirja a bánat könnyével.

tartotta erős markában a leány arisztokratikus fehér, keskeny kis kezét. Örült vágya támadt a karjaiba zárni ezt a büszke, szép leányt, akinek egész viselkedése elárulta a leereszkedést vele szemben. Pedig nyájasan szólott hozzá:

— Hogyne tennék meg, a szegények érdekében. Hiszen ez kötelességünk. Az urak meg lesznek olyan szivesek, ugyebár, és megkönnyítik nekünk a faradságot?

Sándor áhitattal emelte ajkaihoz kis kezét, míg a lány mosolyogva nézett rá.

IV.

A mulatság napja elérkezett.

Sándor ugy érezte magát a délszaki növényekkel diszitett, tündöklő, fényes teremben, mintha álomban lett volna.

Mártha grófnő olyan volt, mint egy tündér, uszályos, fehér selyem ruhájában. Tömött barna hajában fehér rózsák ékeskedtek s szoborszerű nyakán keskeny aranylánczról briliáns szív szőrtá vágó sugarait.

Pezsögő árult egy szőlőfűz öklét diszitett lugasban. Sára körül nagy volt a tolongás s boldog volt, aki busás pénzen egy pohár gyógygyöngyöző italhoz jutott az ő szép kezéből.

Joób Sándor már azt sem tudta, hányadik a pohár s még mindig pezsgőre szomjazott, amikor a kis Baróthy Géza huszárönkéntes lélekzszakadva rohant hozzá az oszlopcsarnokba ujságotni:

— Csak képzeld! Borusházy Mártha Van der Fels hercegnék csókot adott ezer forintért a sátorban! . . . Na de ijettl . . . Sándor érezte, hogy szíve örült galoppot jár, s minden vér fejébe tódult.

Sándor oda sietett a leányhoz, egy vadonat új, ropogós ezresbankót tett le elé:

— Itt van, grófnő! Ez a szegényké. Hanem csókot kérek érte . . . Félig nyílt ajakkal, lángba borult arczzal, lihegve nézett rá.

— Körülöttük mély csönd támadt. A kíváncsiak visszafojtott lélekzettel várták a leány választát.

Az pedig hátra vágta büszke szép fejét s daczosan szólott oda az aranyparasztoknak: — Nem oda Budal! Nem mindenkinek mérünk egyenlő mértékkel! A herceg kivétel volt . . .

Egy hang megszólalt a tömegből: — Ez nem igazság, grófnő! A szegényeket nem szabad megrövidíteni.

Mártha kényszeredetten mosolygott.

Borítva, hogy álmát ne zavarja semmi, Zöld borostyán ággal, örökzöld levéllel. Im a hideg hantból gyöngre hajtás nőtt már Bontogatva lombját, hogy rá árnyat vessen. S majd a lombos ágon — miként dalos, — Új reményünk, vágyunk boldogan pihenjen. Megállunk e sirnak komor fejfájánál. Összekulesolódik lassanként a kezünk, Hálát adunk érte, még ha csalódunk is, Hogy ha szenvedtünk is hisz' élünk s küzd-
[hetünk.]

Nem küzdünk czéltalan, hordjuk a keresztet, Ki egyért, ki másért s tekintünk az égre Téged kérünk Isten! Mert ha te segítesz, Bizva és remélve lépünk az újébe.

Ujlesztendő.

Letűnt ismét egy év. Erkezéséhez annyi szép reményt fűztünk, s a helyett hozott sok-sok csalódást.

De azért kinek a lelkében nem kelt a be-köszöntő új év új reményeket, biztatást? Mí-dőn először írjuk le az új vendég: az 1904 jelzőjét, a múlt és jövő határmegyéjén meg-erősödik bizalmunk.

Az emberi lélek erős hitével eltelve boru-lunk le az Ur zsámolya előtt s imát rebegeve kérjük áldását a jövőre.

Vajha reményeink teljesednének s valóra válva, kárpótolnának a múlt csalódásaiért.

Tiszta szívből kívánjuk kedves olvasóink-nak, hogy a boldogság és béke esztendeje legyen mindannyiok számára ez az esztendő — és egy jobb jövő reményével eltelve mondjuk mi is: Boldog újvet!

Az összes r. kath. templomokban ma, az újév alkalmából ünnepléses szent misék és prédikációk lesznek.

A székesegyházban d. e. 9 órakor ünnepléses szent mis lesz és dr. Némethy Gyula papnöveldei tanár egyházi szónoklatot mond. A szent mise alatt a székesegyházi ének- és zenekar jelesebb egyházi darabokat ad elő.

Előfizetési felhívás.

A mai nappal lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzga-

— Legyen. De Joób Sándornak kétezer forint az ára . . .

Annyi megvetés volt a hangjában, hogy fölért egy arczulütéssel.

Sándor legmatikusan vett elő zsebéből egy másik bankót s letette az első mellé.

A grófnő — a szemek keresztülfében — előre hajolt s ridegen, gépiesen nyújtotta oda ajkait az ifjunak . . .

Az aranyparasztban fölébredt a parasztgőg . . . Végigsimitotta homlokát s egyszerre csodálatos józanság lepte meg.

— Köszönöm, grófnő, nem veszem igénybe. Csak tréfáltam. Hanem ez itt azért a szegényké.

S a két ezresbankót a tálczára tette a többi pénz közé.

Aztán meghajolt és hátat fordított a sá-tornak.

Mártha halálsápadt arczzal nézett utána . . . A katonabanda egy Strausz-féle keringőbe kezdett . . .

V.

Szupé alatt senki sem tudta, hogy az aranyparaszt hova lett.

Az ifju pedig kimerülve az izgatottságtól, a

lommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy czélt: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programunkat ismeri a közönség. Czélünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«

szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Jan. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Jan. 9. Vasutasok bálja.
Jan. 10. Az új városház megnyitó ünnepe.

magányt kereste. Visszavonult egy melléktérbe, ahol egyedül volt maró fájdalommal.

Az ablakmélyedésben állott eltakarva a nehéz selyemfüggöny által. Forró fejét, lüktető halántékát odaszoritotta a hideg ablaktáblához. A zene halkán átszűrődve jutott el hozzá.

Egyszer csak . . . álom-e vagy valóság? . . . a függöny szétnyílt. Sándor ruhasuhogást hallott és hirtelen megfordult.

Mártha ott állt előtte az izgalomtól kipirult arczczal, hőselyem ruhájában. Sándor csodálkozva nézett rá . . .

A leány kezét nyújtotta felé.

— Bocsásson meg nekem. Őrült voltam az előbb. Nem akartam megsérteni. Eljöttem . . . leróni a tartozásomat.

Az ifju megragadta a kis kezét. A lány karjaiba omlott . . .

Sándor sóvár ajkait odatapasztotta a lány ajkára . . .

A szegények nagyon meg voltak rövidítve ezen a jótékonyczélú mulatságon . . .

De az aranyparaszt megtalálta az igazit . . .

Jan. 12. Jogászbál.

Jan. 17. A 48-as népkör bálja.

Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 6. Katolikus bál.

Febr. 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Az ó-év a templomokban. O-év utolsó napján, tegnap már kora délután a legtöbb helyen szünetelt a munka s amint alkonyatkor megkezdődött a harangok templomba hívó hangja, a hívek sokasága igyekezett az Istenházába, hogy hálát adjon a Magasságbelinek az elmúlt évben nyújtott jókért s kegyelmét kérje a jövő küzdelmeihez.

A székesegyház zsúfolásig megtelt ezúttal is ájtatoskodókkal az ó-órát istentisztelet alkalmából. A Szilveszter-esti szent beszédet az egyházmegye illustis szónoka: **Radnai Farkas** felszentelt püspök tartotta. A magasröptű beszéd remek hasonlatokban gazdag részleteivel, gyönyörű idézeteivel, mély igazságával teljesen lekötötte az óriási közönség figyelmét. A szent beszéd után hálaadó istentisztelet volt az év bezárása alkalmából.

A premontrei-read templomában este hat órakor volt az ó-estendei ájtatosság. A litánia után **Dencs János** tb. kanonok, esperes-plébános mondott remek szentbeszédet, amelyet a hívek nagy figyelemmel hallgattak. A szép beszéd minden részlete egy-egy mély gondolat volt.

A Szent László-templomban a litániát úr. **Vucskics Gyula** plébános tartotta, s előzőleg a szentbeszédet dr. **Kozáry Gyula**, a honvéd hadapródiskola kiváló tanára mondotta. A jeles egyházi szónok minden szava bevésődött a hallgatóság lelkébe. A templom zsúfolásig megtelt ájtatos közönséggel.

* **Hymen. Tátray Kálmán** kir. ítélő táblai tanácsjegyző, a nagyváradi fiatalság egyik kiváló rokonszenves előkelő képzettségű tagja 7-én vezeti oltárhoz bájos, nagyműveltségű menyasszonyát, **Richter Margitot**.

* Az újévi tisztelgések. Az évforduló alkalmából a szokásos újévi tisztelgések ma, pénteken délelőtt mennek végbe az egyes hivatalokban. **Szmeccsányi Pál** v. b. t. t. váradai püspöknél, mint már irtuk, fogadások nem lesznek, bár tegnap az előkelőségek közül sokan jártak künn az aulában, ott hagyva névjegyeiket. **Biharvármegye** tisztikara **Keszthelyi Zoltán** főjegyző vezetése alatt a reggeli órákban **Miskolczy Ferencz** alispánnál tiszteleg, majd az alispán veszi át a vezetést s dr. **Beöthy László** főispánhoz vonulnak újévi tisztelgésre. **Nagyvárad város** tisztikara szintén ma délelőtt tiszteleg **Rimler Károly** polgármesternél, kihez **Bordé** Ferencz főjegyző intézi az üdvözlő beszédet, majd a polgármester vezetése alatt a főispánhoz megy a tisztikar az újév alkalmából kifejezni a jókívánatokat. Itt **Rimler Károly** polgármester beszél. A királyi táblán **Medvigy Mihály** tanácselnök tolmácsolja a bírói kar üdvözlését **Ritók Zsigmond** elnök előtt. A kezelő személyzet **Borza Béla** segédhivatali igazgató vezetésével tiszteleg a tábla elnökénél. A törvényszéken. A kir. törvényszék bírái és tisztviselői **Nagy Ferencz** elé járulnak boldog

ujévet kívánni. Ennek végeztével az elnök a törvényszék tisztikarát **Ritók** táblai elnök elé vezeti. A kir. ügyészségen a tiszltkar dr. **Nagy Géza** kir. ügyészt keresi fel az évforduló alkalmából jókívánataival. Aztán pedig **Nagy Géza** vezetésével **Sábel Kálmán** kir. főügyészhez mennek az újévi üdvözlöketek ki fejezendő. **Nátafalussy Kornél** kir. tanácsos, tankerületi főigazgatónál a helybeli középiskolák tanári testületei fogják kifejezni jó kívánataikat. A gimnázium tanári karát **Novotny S. Alfonz**, a reáliskoláét **Staubert József** igazgató vezeti. — **Sipos Orbán** királyi tanfelügyelőnél a községi iskolai tanítók fognak tisztelegni **Rész Mihály** felügyelő-igazgató vezetésével.

* Jó sikerű bírói vizsga. **Vattay Albert** törvényszéki jegyző, **Vattay Gyula** mezőtelegdi körjegyző fia, mint értesülünk, igen jó sikerrel letette a bírói vizsát.

* **Négy száz ember** tűzhalála. Borzalmas katasztrófával végződött Chicagóban az Iroquois-színház operette-előadása. A »Kékszakállu herceg«-et játszották zsúfolt ház előtt. A második felvonásban tűz ütött ki, amelynek irtózatos szerencsétlenség volt a következése. Négy száz halott maradt a romok között. A szerencsétlenség részleteiről az alábbi részleteket adják. Az Iroquois-színház A kékszakállu herceg előadása második felvonása közben gyuladt ki. Amidőn a lángok felcsaptak, a tűzkiáltás pánikot idézett elő. Az egész közönség vad küzdelemben tört a kijáratok felé, miközben az elajultakat letiporták. A legfelső karzatról senki sem menekülhetett meg. Az itt voltak részben megégették, részben megfúltak. Számos hullát álló helyzetben találtak. Akik leugrottak, sem tudtak megmenekülni a lángokból. A halottak legnagyobb részét fiatal nők és gyermekek. A holttestek száma oly nagy, hogy a halottasházak nem elegendők. A rémület akkor érte el tetőpontját, amidőn a színház két gáztartója felrobbant és az egész színházat tűzbe borította. Este 10 órakor még nem tudták megállapítani az Iroquois színházban szerencsétlenül jártak számát. A rendőrség azt közölte, hogy 637 holttestet hoztak ki a tűzből. A színészek közül többen hiányzanak.

* Az olasz leányiskolák építése. A várad-olaszi községi elemi fiúiskola már kapott megfelelő kényelmes otthont, a közs. polgári leányiskola és az olasz elemi leányiskola azonban most is alkalmatlan, bérelt helyiségben nyomorog. Evek óta tervbe vették a városházán, hogy ezeknek az iskoláknak is kényelmes otthont építtessen s éppen erre a czélra vásárolta meg Nagyvárad város a régi városháza mellett levő magtár épület telkét. Az új városháza felépítése által ez a sürgős kérdés új stádiumba jutott. **Köszeghy József** városi főmérnök elkészítette az új iskolák terveit s be-terjesztette a tanácshoz. A községi polgári leányiskola részére diszes új, kétemeletes épület van tervezve, amelyet a volt városháza elé az utcára, a kir. tábla és magtár közé építenének, míg az elemi leányiskola részére az eddigi városháza épületét alakítanák át. Ezenkívül a belső udvarban közös tornacsarnok van tervezve. A költségvetés szerint a polgári leányiskola építése 132,484 kor. 42 fillérbe, a régi városháza átalakítása 31,085 kor. 40 fillérbe, a közös tornacsarnok 18,115 kor. 80 fillérbe kerülne, tehát az összes költség 181,685 kor. 62 fillérre van előirányozva. A munkálatok a szakbizottságok elé kerülnek.

* A városi székház felavatása. Nagyvárad város új székházába már beköltöztek a hivatalok, de az ünnepélyes felavatás még nem történt meg, mert a díszterem berende-

zése nem készült el. A felavató diszközgyűlés január hó 10-én délelőtt lesz. A casinós meghívót most készítik s pár nap alatt az összes törvényhatósági bizottsági tagok megkapják. Azonkívül Biharvármegyét s a város diszpolgárát: *Vinkler József* cz. püspököt is meghívja a polgármester az ünnepélyre. A dombornyomás városi címerrel ellátott s piros és fekete színnel nyomott izléses meghívó a következő:

Nagyvárad város polgársinak áldozatkész-ségéből emelt új városi székház ünnepélyes megnyitása céljából a város törvényhatósági bizottságának 470/14125/1903. kgy. szám alatt hozott határozatából kifolyólag Főispán ur ő méltósága 1904. évi január hó 10. napjának d. e. 11. órájára rendkívüli diszközgyűlés összehívást rendelt el. — Ezen diszközgyűlés egyedüli tárgya lesz: a város új székházának ünnepélyes megnyitása, annak jegyzőkönyvi megörökítése, valamint az ezen alkalommal teendő indítvány tárgyalása. Van szerencsém bizottsági tag urat ezen diszközgyűlésre tisztelettel meghívni. Nagyvárad, 1903. december hó 30-án. Hazafias üdvözléssel: *Rimler Károly*, polgármester.

* **Jó a jég.** Az új esztendővel megjött az öröm a korcsolyasport kedvelőinek. A kemény hideg idő sima jégpáncélt vont a Városliget tavának vizükrére s Halifax hívei vígan aldozhatnak az egészséges kedvtelésnek. *Rátkay József*, a Dőry-sziget gondozója a hideg idő beállta óta fáradozik, hogy kitűnő jeget találjanak a korcsolyázók a Városligetben. Tegnap már sokan korcsolyáztak a kitűnő pályán. Ha az időjárás kedvez, a liget jége lesz a város előkelő közönségének egyik legkedveltebb találkozó helye. A kis kék lobogó és a kirakatokban már megjelent tábla hirdeti, hogy a Városligetben: Jó a jég!

* **Főispáni beiktatás Máramarosban.** Ifj. báró Perényi Zsigmond, újonnan kinevezett máramarosi főispán beiktatása január 23-án lesz. A főispán január 22-én érkezik Nagy-Szilőlősről Máramaros-Szigetre. Máramarosvármegye székhelyéről Szató Sándor alispán vezetése mellett 20 tagú küldöttség megy a főispán elé Királyházaig, hol az alispán fogja üdvözölni, míg Máramaros Szigeten a vasuti indóházánál, Szerémy György polgármester köszönti fel. A beiktatásnál az üdvözlő beszédet Szabó Sándor alispán mondja. A főispán beiktatása napján banket és a polgári körben Lator Sándor orsz. képviselő által rendezett hangverseny lesz. A főispánt Ugocsából nagy küldöttség kíséri az új otthonába és több országgyűlési képviselő is ott lesz a beiktatáson.

* **Halálozás.** Részvéttel értesülünk, hogy *Bulzán László* brátkai körjegyző, férfi korának legjobb részében, elhunyt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alóíróink megsomorodtak szívvel tudatják, hogy a felejtetetlen férj, illetve fiu, testvér, sógor és rokon *Bulzán László* brátkai körjegyző életének 31-ik évében, boldog házasságának 2-ik évében, a halotti szentségek felvétele után 1903. december 30-án, d. u. 2 óra 30. perczkor megcsünt élni. Hült tetemei 1904. január 2-án délután 4 órakor fognak a gör. kath. egyház szertartása szerint az anyaföldnek átadani. Brátka, 1903. december 30. Béke hamvaival. Ozv. *Bulzán Lászlóné*, szül. *Pop Ilonka*, mint neje. *Bulzán Ambrus*, mint atyja. *Groza Györgyné* szül. *Bulzán Viktória*, *Bulzán Lukréczia*, *Bulzán Gyula*, mint testvérei. *Pop Péter*, mint após. *Pop Péterné* szül. *Márinkás Erzsébet*, mint anyós. *Domokos Istvánné* szül. *Pop Emilia*, *Maier Miklósné* szül. *Pop Zsuzsánna*, *Papp Demeterné* szül. *Pop Ludovika* mint sógorai. *Domokos István*, *Maier Miklós*, *Papp Demeter*, *Groza György*, mint sógorai.

* **Gyilkosság Máramarosban** Deczember 30-án gyilkosság történt Máramarosban. *Csik Gyula* butor iparos és *Starku János* akasztalainai születése katona összetűztek egy korcsmában és *Csik Gyula* *Starku* késsel megszúrta, a ki ennek következtében azonnal szörnyethalt. A gyilkosság oka féltékenység volt. A 20 éves gyilkost azonnal letartóztatták.

* **A villamos világítás iránt érdeklődőkhez.** Minden félreértés elkerülése céljából van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, hogy villamos felszerelő vállalatomat Nagyváradon továbbra is fenntartom és ezennel minden alaptalan kósza hirt visszautasítok. — Eddigi munkálataim is már kellő biztosítékot nyújtanak úgy szakszerűség, mint kivitel tekintetében s vagyok, szives pártfogásukat kérve, kiváló tisztelettel **Ifj. Stern Sándor** elektrotechnikai vállalata, Budapest. Nagyvárad, Royal-kávéház mellett. — Költségvetések díjmentesen.

* **Alma!** Nemes faj, téli esemege alma nagyban és kicsinyben kapható *Csordás testvér*-nél Szent László-tér. 576.

IRODALOM.

Mihók-nóták. Mihók Sándor, a Temesvármegyei Gazdasági Egylet segédtitkárja, lapunknak is ismert munkatársa, fenti címen adta ki legszebb nótáit. Fülbemászó dallam, kedves hangulat, báj és kedvesség jellemzi őket, és aki Mihók előbbi szerzeményeit ismeri, okvetlen természetesen fogja ezt tartani. Melegen ajánljuk e rótafüzet beszerzését, amelyet 2 koronáért szívesen küld meg Mihók Sándor (Temesvár, Megyeháza).

SZINHÁZ.

Szabin nők elrablása.

Szilveszter estére régi hagyományok szerint előkeresgetik a burlex bohóságokat, melyek alkalmasak ouverturál a Szilveszter éjszakához. Az idén sikerült a választás. A Szabin nők elrablása régmódú, de örök humoru jelenetel gyöngye előadásban sem veszít el hatásukat. Nos, a tegnapi est kaczajait sem a színjátszás művészete váltotta ki hanem a derab kaczagató helyzetet. A darab legkaczagatóbb alakját: *Retegi Fridolint* *Krasznai* sok jelenetben alig-alig juttatta érvényre s lépten nyomon eszünkbe juttatta *Nyárai* alakítását. Deésy tul elegáns Szendefje nem találta el a vándor társulat szerelmes színészét, hisz utóvégre felusi színekben nem szoktak szmokingokban ágálni. Kedves közvetlenséggel játszott *Berlányi Vanda* és *E. Kovács Mariska*. *Szarvasi Soma* és *Bognár* pedig szerencsés karikatúrákat formáltak szerepeikből.

A mai előadások. Ma, új év napján két előadás lesz a Szilgigeti színházban: d. u. 3 órakor fél helyárrakkal színe kerül a *Peleskei nótárius* énekes népszimű 7 képben főszereplők: *Sziklay, Orley Flóra, Horváth, Krasznai, László Irén, Bognár, Bérczi, Szarvasi, Désy, Tóth, Szathmáry* stb. Este rendes helyárrakkal »Bob herczeg«-et adják huszadszor. Ezen előadást megelőzőleg ünnepi nyitány lesz a színház teljes kivilágítása mellett. »Bob herczeg« főszereplői ugyanazok, kik e bájos zenéjü operettében a premiérken részt vettek: u. n. *Haller Irma, Bob* szerepében. *Parlaghy, T. Pogány Janka, Agnelly, Horváth, Bérczi, Békeffy, Szathmáry, Sziklai*.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

A Félix-fürdőből végleges távozásom alkalmából, tizenkét évig tartó, folytonosan fokozódó rokonszenv, támogatás, szeretet készlet arra, hogy Nagyvárad város, Bihar megye és az egész ország mindazon mélyen tisztelt egyéneinek és családjaiknak, a kik látogatásukkal megtisztelték; nagyrabecsült ragaszkodásukkal előre segítették vállalatomat: szavakban eléggé ki sem fejezhető hálámát, köszönetemet nyilvánítsam. Isten áldását kérve reájok, maradtam:

Nagyváradon, 1903. december 25.

ezután is tisztelőjük

Kernács János,
a Püspök-fürdő bérloje.

565

Köszönet!

Az újév alkalmából kedves kötelességemnek teszek eleget, midőn hálás köszönetet mondok és boldog új évet kívánok a Főtisztelendő lelkésznek Papságnak, valamint minden kegyes pártfogómnak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítették s kérem a nagybecsű bizalmat a jövő évben is részemre fenntartani.

Részemről főüdvözlésem leend ezután is a már 40 év óta fennálló üzletem elismert jó hiraevét megővni s a nagybecsű megrendelések pontosan megfelelni.

Hódolatteljes tisztelettel

OBERBAUER A. utóda

egyházi felszerelési gyáros

BUDAPEST, IV., Váci utca 17. szám.

Nagyszabásu s legújabb kiadásu árjegyzékem megjelent s kívánatra bérmentve küldöm.

553

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jó ösmerőseimnek és barátainak ez uton is

Boldog Új Évet

kívánok.

Róth S. József,

a »Zöldfa« kávéház bérloje.

570

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jó barátainak és ösmerőseimnek ez uton is

BOLDOG ÚJ ÉVET

kívánok

Gyárfás Pál,

a »Bihar« kávéház tulajdonosa.

563

Mélyen tisztelt vendégeimnek és jó ösmerőseimnek ez uton is kívánok

boldog új évet

Maresch Károly,

a »Zöldfa« szálloda és étterem bérloje.

567

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jó barátainak és ösmerőseimnek kívánok

boldog új évet

KLEIN MIKSA,

a »Sas« kávéház bérloje.

575

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jó barátainak és ösmerőseimnek kívánok ez uton is

boldog új évet

569 SZABÓ GYULA,
vendéglős, Körös-utca.

A ROYAL kávéház mélyen tisztelt vendégeinek, valamint jó barátainak és ösmerőseimnek ez uton is

boldog új évet

578 RENDÉS SZIDOR,
kávés.

Tisztelt vendégeinek, ösmerőseinek és jó barátainak ez uton kívánok

BOLDOG ÚJ ÉVET

575 SAUER és DOLGOS,
a »Bazár« vendéglő tulajdonosai.

Tisztelt vendégeimnek, jó barátainak és ösmerőseimnek

BOLDOG ÚJ ÉVET

562 SCHÜCH JÓZSEF
a »Széchenyi« szálloda és étterem bérloje.

Tisztelt vendégeimnek, ismerőseimnek és jó barátainak ez uton kívánok

boldog új évet

561. Stern Sándor,
a »Széchenyi«-kávéház bérloje.

boldog új évet

kívánok t. vendégeinek, ismerőseinek és jó barátainak

POLLÁK GYULA,
a Színházi vendéglő bérloje.

T. vendégeim, ismerőseim és jó barátainak ez uton kívánok

boldog új évet

562 STERN HERMAN,
az EMKE-kávéház tulajdonosa.

Ujévi

ajándéktárgyak:

Drágakövek, ékszerek, arany órák, ezüst evőeszközökből és dísz tárgyak, a legjobb választékban és legszolidabb árak mellett kaphatók 433

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

Mélyen tisztelt megrendelőimnek, jó barátainak és ismerőseimnek kívánok

boldog új évet

UJLAKY ISTVAN
cipész.

Megkezdődött az ujévi olcsó cipő-vásár!

A legjobb minőségű
női, férfi és gyermekcipőket
óriási választékban és feltűnően leszállított
olcsó árakon bocsátom a n. é. vevőközön-
ség rendelkezésére

ARANYI ALBERT

czipőáruháza
NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Huzellával
szemben).
Telefonszám: 512. 549.

Angol, orosz sárczipőkülönlegességek!

Kiárusítás

díszműárak

és
gyermekjátékokban.

Mint hogy az uri divat raktáramat lényegesen megnagyobbítottam, helyszűke miatt a díszműárakat u. m. Bronzárak, Dohányzókészletek, Díszórák, kasellák, China-ezüst tárgyakat, Alpaccá-ezüst kanalak és evőeszközök, faldíszeket, gyermekjátékokat mélyen leszállított árakon, sőt beszerzési áron alul is teljesen kiárusítom.

Leipnik Mihály,

Olaszi, Bémer-tér. 449

MULATSÁG.

Jogászbál.

1904. Január 12.

A Fő-utczán két hatalmas trikolor van keresztül drótra kitesítve, hirdtve a járókelőknek a nagy napot, melyen híres Alma Materünk derék jogászai egybegyűjnek nemcsak városunk s megyénk összes, hanem a szomszéd megyéknek is számos előkelő családjait, feléleveníteni a régi, előkelő, híres jogászbál emléket.

A ki valaha volt jogászbálon, az tudja hogy miért oly fokozott érdeklődés kíséri minden évben a jogászok mulatságát. Ha valaki nem tudná (vajjon van-e ilyen is?) megmondjuk.

1. Mert a jogászok ha semmiben sem értenek egyet, de a bál rendezésében egy akaratlanul is mindenki a legjobb tehetsége szerint igyekezik annak sikerét előmozdítani.

2. Mert a jogászok semmi költséget s fáradságot nem kímélnek. A bált mindenkor Nagyvárad legfényesebb helyiségében, a kereskedelmi Csarnokban tartják, még pedig pazarul ékítve a műkertészet remekeivel. Így az idén is Jelinek bátyánk majdnem a fél telepét helyezi át a Csarnokba a jogászbálra. A táncrend páratlan lesz a maga nemében. Ezüsből készülnek. A zenét a váradi s megyei uri társaságok általánosan kedvelt cigányja, Bura karcsi szolgáltatja huszonöt emberrel. Ez alkalommal katonazene nem lesz s a karzat is gyönyörű hölgykoszorúval fog pompázni.

3. Mert a jogászok mindig a város legelőkelőbb urasszonyát nyelik meg a védnökni tisztre, kinek neve maga is biztosítja a sikert. E tisztet az idén Miskolczy Ferenczné urasszony tölti be.

4. Mert a jogászok nem ismernek szűnetet, kitartó tüzes táncosok s így a jogászbálon ki van zárva, hogy a hölgyek peitreszelymet áruljanak.

A Jogászbál 12-én este lesz a Kereskedelmi Csarnokban. Személyjegy 5 korona.

EGYESÜLETEK.

Kath. nőegylet Debreczenben.

Tegnapelőtt délután alakult meg a debreczeni kath. nők jótekonny nőegylete. Karácsony hetében alakult és Szent Erzsébet nevét vették fel, ezzel nyilván előterjesztvén célját: a jótekonyságot gyakorolni magyarhoni szent Erzsébet szellemében. Az alakulógyűlést, mely a Sváts-zárdában folyt le, délután 3 órakor dr. Wolafka Nándor v. püspök nyitotta meg. Üdvözölte a társadalom legelőkelőbb rétegeiből összegyűlt nagy számú hölgyközönséget, azután felkérte ifj. dr. Tóth Lászlót, hogy az alapszabálytervezet elolvassa fel. E tervezet jóváhagyás végett felterjesztetik a belügyi kormányhoz. A választásokat a következő redményekkel ejtették meg: előkönek nagy lelkesedéssel megválasztották: Beroáth Elemérné. Alelnökök lettek: Csanak Józsefné és Wolafka Antalné. Igazgató: dr. Wolafka Nándor v. püspök. Titkár: dr. Tóth László. Pénztárnok: Molnár Kálmán Dezső. Ellenőr: Miskolczy Lajosné. A választmányt is Debreczen legelőkelőbb hölgyeiből alakították meg.

A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete ma, január 1-én, pénteken este 8 órakor érdekes választmányi gyűlést tart, melyre ez uton is meghívja a választmány tagjait. Helyiség: Fűchsl-ház, emelet.

A tisztikar.

Igazságszolgálat

Dr. Kiss Gereben. A »Nyitrai megyei Ellenőr«, amelynek szerkesztője a Nagyváradon is ismert dr. Kiss Gereben volt, a múlt évben, erősen támadta a néppártot, ami a párt hivatalos apját, az »Alkotmányt« arra indította, hogy tudakozódjék, vajjon tulajdonképpen ki is az a szerkesztő. Kutatásának eredményét a lap munkatársa, Ballière Sándor közölte is az Alkotmányba s különösen kiemelte, hogy a szerkesztő ur sem nem Kiss, sem nem Gereben, legkevésbé pedig doktor, hanem olyan ur, a ki szivesebben használ hangzatos álnévet a magáé helyett. A Nyitrai megyei Ellenőr szerkesztője erre sajtópörrel indított Ballière Sándor ellen rágalmasz címén. A budapesti büntetőbíróvárszék, mint sajtóbíró, a mai napra tüzte ki az ügy tárgyalását. Ballière Sándor dr. Agoraszto Péter elnök kérdéseire kijelentette, hogy igazat ír, amit bizonyíthat is. A bíróság kénytelen volt a tárgyalást el-

napolni, mert a panaszosnak, aki jelenleg állítólag Egyiptomban tartózkodik, idézést nem lehetett kézbesíteni.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 92. Bérletszám 88. (páros.)

Ma, pénteken 1904. január 1-én:

Délután 3 órakor fél helyárral:

Peleskei nótárius.

Színmű.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárral:

Bob herceg.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdetre 7 órakor, vége 10 órakor.

TA VIRATOK.

Obstrukció.

Budapest, decz. 31. (Saj. tud. táv.) A Magyarország megcáfolja Polonyi Géza tegnapi híresztelését, mintha az obstrukciók leszerelni készülének.

Az olasz kereskedelmi szerződés,

Róma, decz. 31. (Saját tud. táv.) Az olasz kereskedelmi szerződést egyelőre 9 hónapra megkötötték. A szerződésben az adriai halászatva vonatkozólag nem történt megállapodás. Az olasz borvám klauzulát elejtették, s így a szerződés nem tekinthető végleges megállapodásnak.

A chicágói színházgégés.

Budapest, decz. 31. (Saj. tud. táv.) Az újév hajnalára világraszóló katasztrófa híréhez a táviró Amerikából. Az újvilág egyik legnagyobb színházát borzalmas tüzvész pusztította el. A tűz előadás közben támadt. Valószínűen egyik acetylen lámpa robbanása, vagy villamos rövid zárlat következtében. A színpadon támadt tüzvész irtóztató sebességgel terjedt tovább pár perc alatt az egész épület lángban állott. A színészek kétségbeesetten a nézőterre ugráltak, mire a közönség örvénybe menekülni igyekezett.

Több száz embert a kijáratoknál alaktalan tömeggé tapostak. A bennrekedtekre borzalmas tüzhálal várakozott. Mire a tüzoltók megérkeztek, mentésről már alig lehetett szó.

Sokan leugráltak a négy emeletes épület ablakaiból. Néhányan szerencsésen, de sokan összezuzódtak. Két nő öt percig is a lángok között várta a segítséget. Vére megglyult a ruhájuk. Porrá égtek. A színház körül mintegy 50.000 ember örvénybe követelte a segítséget, a szerencsétlenek megmenekülését.

Az első értesülések nyomán mintegy 600 ember pusztult el. 200-an megmenekültek.

A keletázsiai bonyodalom.

London, december 30. A Reutner-ügy-nökség arról értesül, hogy Japán két jelenleg Genuában épülő főtámaszóban lévő argentiniai hadihajót megvásárolt.

Sztrájkoló bérkocsisok.

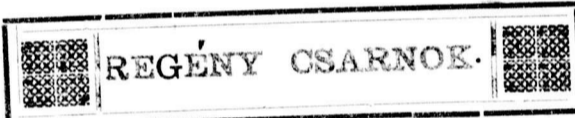
Barcelona, december 31. A sztrájkoló bérkocsisok megtámadták a vállalkozó fuvarosokat, kik nem akartak velük egyezsége lépni. (M. T. I.)

Fogadás az olasz udvarban.

Róma, december 31. Ma este volt az újévi szokásos diplomáciai fogadtatás. A királyi pár a nagykövetekkel és nejeikkel szívélyesen társalgott. (M. T. I.)

Lázadás.

Lakodsa, december 31. A Penimtől délre lévő akapoto-törzs fellázadt. Az angol rezident és egy rendőrszázados megöltek. Hírszerint megtörtént expedíciót küldenek oda.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

32

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtja: Max Pemberton.

De hát erre nem volt szükség, mert az öreg úgy mászta a hegyet, akár csak a zerge, úgy hogy alig tudtuk a nyomába hágni. S amint lihegve követték őt a farszói úton, egyikünknek se jutott eszébe hogy megcsalhatna vagy kelepcezhébe vihette bennünket. A tenger jó iskolája az emberismeretnek; s ha az a három szép fiatal lány úgy szerette, elgelte az öreg mint ahogy másfél órával ezelőtt láttuk, bizonyos, hogy rongyos zubbonya alatt is jó, derek szív dobogott... Ez járt az eszünkben, mialatt vak bizalommal kapaszkodtunk utána a sziklák közt s a kérdés csak az volt: lesz-e, erőnk fölkezni vele odáig, ahol el akar bennünket rejteni üldözőnk elől.

Mert ez nem könnyű dolog volt. A szilaj vágatás után, mely az erdőben is majdnem végkép kimerített bennünket, kétszeres erőfeszítésünkbe került ez az örült és nyaktörő hegymászás. En magam oly halálosan fáradt voltam, hogy minden lépésnél mintha kést szúrtak volna a vékonyombba. De az ember csodákra képes, ha bőre forog kockán s így mi is csak másztunk, másztunk fölfelé, mialatt a szél egyre erősebb lett, az még pedig mintha léjebb süjtött volna...

— Isten legyen irgalmas mindnyájunknak! — kiáltott föl végre Bligh Péter, — én már egy tapodtat se bírok tovább menni! Oh mister Begg! fogja nyakon azt a vén kecskét, aki áldója van, mert látom, hogy az égig meg se áll!

Nagy nehezen föltoltam Bligh Pétert egy

kiugró szirtfokon s aztán letorkoltam, hogy fogja be a száját.

— Hát jobb szeretne annak a fekete, piócás tónak a fenekén? Fogja két kézre a bárszáját és ne hagyja el magát az utolsó perczen. Még csak pár száz lépés s aztán megpihenhet a szikla tetején. Addig pedig ne szídjá az öreget, akiknek mindnyájan adóssai vagyunk az életünkkel!

Lassa utána kapaszkodtam az öregnek, aki húsz-harmincz ölnyire állt fölöttünk egy lapos sziklán, mely fölé óriási boltozatként borult egy roppant kötömege; a lapos sziklának az ta széle, mely a boltozat alatt befelé nyúlt teljesen külön vált a faltól s a kettő közt széles, mely szakadék tátogatta sötét, feneketlen torkát. Itt állt meg az öreg; ez volt a sasfészek. Doly Veon is csakhamar fölkapaszkodott utánam, míg Seth Barker és Bligh Péter egyszerre értek fel s legott mindnyájk végignyújtózott a kemény kővön, lihegve és zihálva, mint az agyonhajzóit párs.

Csak az öreg Clair-de-Lune volt fúrge és nyoma se látszott rajta a fáradságnak, sőt gyorsan és erőlködés nélkül szólított meg engem tört angol nyelven.

— Ne beszéljessünk sokat, Jasper Begg, hanem szedjék össze az erejüket és induljon lefelé a partra. Okosan tették, hogy szót fogadtak és követtek engem. Odaléptem nem ugat kutya. Megmutatom a létrákat s akkor aztán minden jó lesz. Holnap reggel fölmehetnek a hajóra s akkor csak siessenek innen s adjanak hálat az Istennek, hogy megszabadultak. Ea nem mehetnek, nem mehetnek el. Itt halok meg a lányaimmal... Az öreg Clair-de-Lune nem remél szabadulást; ninczenek barátai, akik érte jönnének. De őtöket megmentem... megmentem annak kedvéért, akit meg akartak szabadítani.

Zavart beszéd volt biz ez, de hát ha az öregtől nem telt különb?!
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

Budapest, decz. 31.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	688.50
Magyar hitel	—	—	—	—	—	749.50
Allamvasut	—	—	—	—	—	694.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	488.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	535.25
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, decz. 31.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.86
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	7.88
Tengeri	—	—	—	—	—	6.26
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.90
Zab ápr.	—	—	—	—	—	5.90
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 31-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	119.—
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	—	—	91.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	—	—	98.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	2.00
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	—	—	—	—	—	98.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	98.50
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	209.—
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	164.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	—	100.40
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	—	100.50
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	—	120.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	100.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	156.—
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	782.50
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	—	684.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	673.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	19.04
Párisi vista	—	—	—	—	—	712.—
29 frankos arany (Napoleon'dor)	—	—	—	—	—	239.32
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	95.15
Londoni vista	—	—	—	—	—	28.48
20 márkás arany	—	—	—	—	—	—

A szerkesztőség fel. lán:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ujévi ajándéktárgyakat gyári áron alul árusítjuk,

nemkülönb mindenemü téli alsó trikókat, sárzipők és harisnyákat. Báli legyezők
m i n d e n á r b a n .

Friss és Társa korona és fillér bazarja **Nagyvárad,**
Olaszi, Fő-utca.

Névjegyek

szép kivitelben, jutányos árban
készítettnek

a **Szent László nyomdában,**
Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

Belépési felhívás.

a „**Polgári takaré- és segély-
szövetkezet**”

9-ik évtársulatába.

A „**Polgári takaré- és segély-
szövetkezet**” 1904. január 1-én új év-
társulatot nyit, mely 156 héten át,
vagyis 1906. év végéig tart. — Min-
denki tetszés szerinti számban jegyez-
het üzletrészeket s minden üzletrész
után hetenként 20 fillér (10 kr.) fize-
tendő. A három év eltelté után az
évtársulat feloszlik s az összes jöve-
delem a résztvevők között felosztatik
és mindenkinek megkapja a befizetett tő-
két a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékos-
ságot előmozdítani és önségélyt nyuj-
tani, a mennyben minden tag heti be-
tételi által ömaganak tőkét gyűjt,
mely a heti részletekben való befize-
tések dacára is a takarékpénztári ka-
matozásnál magasabb nyereséyszta-
lékot hoz és mert minden tag az általa
befizetett összeg 1/5 részét 6%-os ka-
matláb mellett minden előleges beje-
lentes nélkül felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket
postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés al-
kalmával üzletrészenként 10 fillér (5
kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti
részlet lefizetése után már mindenki
megkapja saját nevére írt köny-
vecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt
tagjait valamint mindazokat, kik az
1904. január 4-től kezdődő 9-ik cik-
lusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük,
hogy felvétel iránt intézeti üzlet-
helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca
4. sz.) **mielőbb** jelentkezni szives-
kedjenek.

Nagyvárad, 1903 november hó.

A „**Polgári takaré- és segély-szövetkezet**”
igazgatósága. 495.

A 9-ik évtársulat befizetési napjai:
hétfő délután 3—5-ig.
csütörtök délután 3—5-ig

A szövetkezetnek ez idő szerint 2000 tagja
van, több mint 35.000 üzletrészesel.

Az intézet fennállása óta kifizetett lejárt üzletrészekért több mint két millió kor., nyeresémi-osztalékért 156.586 kor.

Az üzletrészek befizetett értéke ez idő szerint a fél millió koronát felülmúlja.

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hítelbank Részvény- társaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad
betéteket könyvecskékre és folyó számlára:
6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os
kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

225

Az igazgatóság.

Belépési felhívás!

A »Nagyvárad Hítelbank takaré- és
segélyszövetkezet« 11-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat
1904. évi január hó 1-ig a »Nagyvárad
Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kos-
suth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik.
Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér —
beiratási díj üzletrészenként, egy- és min-
denkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a
tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt
igénybevevő tagoknak olcsó kamattal —
jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon
át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10
óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hítel-
bank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth
Lajos-utca 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyvárad Hítelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.

250

„Globus”

Élet- és járadék biztosító társaság

a

„**Bécsi Bank** egyesület”

és a Müncheni

„**Bajor Jelzálog- és Pénzváltó Bank**”

által alapított.

A társaság vagyona **1901. év végével**
4.053.987,55 korona. Ezen vagyon kész-
pénzben, értékpapírokban, részben a társa-
ság bécsi palotájában és egyéb saját házak-
ban van elhelyezve.

Az intézet élet- és gyermekbiztosítási
feltételei a legmesszebb menő kedvezménye-
ket nyújtják a biztosító feleknek.

Mindenemü felvilágosítással készsége-
sen szolgál a „**Globus**” élet- és járadék-
biztosító társaság vezérképviselőisége
Nagyváradon, Uri-utca 43. fenti ve-
zérképviselőség hajlandó oly egyéneket
(kedvező feltételek mellett) összeköttetésbe
lépni, kik biztosítási üzletek közvetítésére
alkalmasak. 545.

Ifj. Stern Sándor

elektrotechnikai vállalata

Budapest, (V., Lipót-körút 20.) Nagyvárad, („Royal” mellett.)

Elvállal jótállás mellett:
lámpa-átalakításokat,

villamos-

világítási,
erőátviteli,
ivlámpa-,
szellőző,
motor,

csengő-,
telefon,
vill. óra,
vill. jelző,
villamhárító-

berendezéseket

550

legszolidabb, legolcsóbb kivitelben.

A villamos világítást természetben mutatom be üzletemben.

Költségvetés
díjtalanul.

Mindenemü csillárok és
lámpák, ampolák raktára

Budapesti és nagyvárad
i-a referenciák.